

STAD MECHELEN

UITTREKSEL UIT HET NOTULENBOEK VAN DE GEMEENTERAAD

Vergadering van 20 december 2011

.....

Aanwezig : de heer SOMERS Bart, voorzitter-burgemeester; mevrouw GENNEZ Caroline, de heren NOBELS Frank, SALMI Ali, GEYS Karel, mevrouwen JANSSENS Rita, GEYPEN Greet, STRUBBE Kristl, DE BIE Marina, schepenen; de heer ANCIAUX Koen, schepen-voorzitter OCMW; de heren BERVOETS Geert, CREYELMAN Frank, NEEFS Ludwig, TIMMERMANS Johan, SCHROONS Walter, de heer DE NIJN Bart, mevrouw DE PRINS Ann, de heer KLUPPELS Willem, mevrouw VAN LOON Magda, de heren KELDERMANS Hans, GOOVAERTS Louis, KEMPS Johan, DELEUS Stefaan, mevrouw FRANÇOIS Catherine, de heren VAN ITTERBEECK Pieter, VAN BUTSEL Karel, mevrouw VERVOTTE Inge, de heer SIFFER Björn, mevrouw BLAVIER Fabienne, de heren RIFFI Hamid, NASON Glenn, mevrouw EL MASLOUHI Fatna, de heren VOET Mark, LUYTEN Eddy, NIESTEN Godfried, VANDERSMISSEN Alexander, MOENS Kurt, VAN HAELST Lieven raadsleden; LAGA Erik, stadssecretaris en VERHULST Johan, adjunct-stadssecretaris.

.....

- 38.-** **BESTUUR a) goedkeuring tot oprichting van een nieuw autonoom gemeentebedrijf voor energiebesparing, FRGE Mechelen.**
b) goedkeuring ontwerpstatuten.

Motivering

Voorgeschiedenis

- Besluit college van 7 mei 2010:
 - Nemen besluit tot oprichting van een eigen lokale entiteit zodat inwoners gebruik kunnen maken van goedkope energieleningen die door het FRGE worden verstrekt. Het college besluit hiervoor te kiezen voor een extern verzelfstandigd agentschap onder de vorm van een AGB.
 - Geven opdracht om de statuten en de beheersovereenkomst op te stellen voor de oprichting van een AGB.
 - Kennis nemen dat het OCMW Mechelen formeel akkoord is om in te stappen in het op te richten AGB in het kader van het FRGE.- project, evenwel zonder financiële inbreng.
- Besluit college van 9 december 2011 (48 II CG 14): Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE). Verwijzen voor goedkeuring naar de gemeenteraad van het dossier tot oprichting van een nieuw autonoom gemeentebedrijf.

Feliten en context

1. ALGEMEEN

Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE)

Het FRGE is opgericht in 2006 en het fonds verstrekt goedkope leningen, bestemd voor structurele energiebesparende maatregelen, aan particulieren.

Het FRGE verstrekt geen leningen rechtstreeks aan particulieren, maar doet dit via erkende 'lokale entiteiten' = LE, welke zijn aangeduid door steden en gemeenten in overleg met OCMW. Deze staan in voor de uitvoering van de doelstelling van het FRGE op het terrein.

Voorwaarden om een LE te kunnen zijn

- Over rechtspersoonlijkheid beschikken.
- Over expertise en kritische capaciteit beschikken op technisch, juridisch, financieel en boekhoudkundig vlak.
- Werken volgens derde Investeerderprincipe en fungeren als lokale 'Energy Service Company' (ESCO) indien investering voor de doelgroep, beschreven door FRGE gebeurt.
 - o Dit wil zeggen dat er wordt voorzien in een volledige trajectbegeleiding (OCMW wordt betrokken, financiële draagkracht van gezin wordt afgetoetst aan kosten / baten van de investering, aannemer wordt gecont(r)acteerd, werken worden geprefinancierd en de terugbetaling gebeurt op basis van wat uitgespaard wordt op de energiefactuur.

- De sociale begeleiding van de doelgroep kunnen garanderen.
- Erkend zijn als kredietgever.
- Een territorium afdekken van minstens 25.000 inwoners.

2. VERDERE STAPPEN

- Op 5 december 2011 is de manager Energiebesparingsfonds in dienst getreden met als opdracht het opstarten van een lokale entiteit in het kader van het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE).
- Uit inlichtingen ingewonnen bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur is gebleken dat een dossier voor de oprichting van een nieuwe AGB nog kan ingediend worden tegen uiterlijk 31 december 2011. Dit oprichtingsdossier bestaat uit 3 delen:
- de gemeenteraadsbeslissing (goedkeuring oprichting, statuten en motiveringsverslag).
- de statuten van het AGB.
- het motiveringsverslag van het college.
- Het college heeft in vergadering van 7 mei 2010 reeds een gemotiveerde beslissing genomen tot oprichting van een lokale entiteit waarbij expliciet werd gekozen voor een extern verzelfstandigd agentschap onder de vorm van een autonoom gemeentebedrijf (AGB). Het college heeft in vergadering van 9 december 2011 deze beslissing bevestigd en de naam FRGE.Mechelen gegeven aan de nieuwe AGB.

3. VERZELFSTANDIGING

De vraag stelt zich welke juridische vorm het meest aangewezen en noodzakelijk is om vorm te geven aan de lokale entiteit, het nieuwe energiebesparingsorgaan dat de Stad wenst op te richten.

Overeenkomstig het Gemeentedecreet kunnen gemeenten om soepeler te werken en bepaalde dienstverlening te optimaliseren beroep doen op diverse vormen van verzelfstandiging. Hierbij wordt het onderscheid gemaakt tussen interne en externe verzelfstandigde agentschappen. De intern verzelfstandigde agentschappen zijn diensten/afdelingen zonder eigen rechtspersoonlijkheid. Alle vormen van externe verzelfstandiging beschikken daarentegen over rechtspersoonlijkheid.

Binnen de externe verzelfstandigde agentschappen voorziet men publiekrechtelijke agentschappen (zoals het Autonoom Gemeentebedrijf) en privaatrechtelijke agentschappen (zoals de vennootschap, vzw of stichting).

Hierna worden de voor- en nadelen van (externe) verzelfstandiging opgelijst zodanig dat er kan besloten worden welke vorm van verzelfstandiging het meest geschikt is voor het op te richten energiebesparingsorgaan van de stad.

3.1. Voordelen van externe verzelfstandiging

3.1.1. Oprichting lokale entiteit

In de beheersovereenkomst tussen de Belgische Staat en het FRGE staat vermeld dat het FRGE met oog op het vervullen van haar opdracht, zal samenwerken met lokale entiteiten die door haar worden erkend. In de beheersovereenkomst staat duidelijk bepaald dat het FRGE enkel samenwerkingsovereenkomsten kan afsluiten met een lokale entiteit die aan bepaalde voorwaarden voldoet. Eén van deze voorwaarden waaraan de lokale entiteit moet voldoen, is het beschikken over rechtspersoonlijkheid.

Het lijkt niet opportuun om voor de oprichting en erkenning van de lokale entiteit met meerdere steden en/of gemeenten samen te werken. Het op het getouw zetten van een Intergemeentelijk samenwerkingsverband kan zeer tijdrovend zijn en bovendien resulteren in een zwaardere en mindere soepele structuur. De voorkeur dient te worden gegeven aan een lokale entiteit die alleen door de stad Mechelen wordt opgericht. Zo kan de Stad Mechelen een voortrekkersrol spelen en een voorbeeldfunctie vervullen voor andere steden.

3.1.2. Interne Verzelfstandiging (IVA)

Overeenkomstig het Gemeentedecreet dd. 15 juni 2005 hebben gemeenten de keuze tussen diverse vormen van interne en externe verzelfstandiging. Gelet op hetgeen voorafgaat, is het niet mogelijk om op de figuur van het intern verzelfstandigd agentschap beroep te doen.

Een entiteit die in deze vorm van verzelfstandiging wordt opgericht, heeft **niet** de noodzakelijk afzonderlijke rechtspersoonlijkheid.

3.1.3. Externe Verzelfstandiging (EVA)

Opdat de op te richten lokale entiteit zou beschikken over een afzonderlijke rechtspersoonlijkheid, rest nog enkel een keuze te maken binnen de mogelijke vormen van externe verzelfstandiging: het oprichten van een autonoom gemeentebedrijf enerzijds of het oprichten van een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm anderzijds.

De meest aangewezen figuur om het 'energiebedrijf' op te richten, lijkt een Autonoom Gemeentebedrijf. Uit artikel 245, §2 van het Gemeentedecreet blijkt immers duidelijk dat om tot de oprichting van een extern verzelfstandigd in privaatrechtelijke vorm over te gaan, er bijkomend dient gemotiveerd te worden waarom het beheer in de vorm van een autonoom gemeentebedrijf niet de vereiste voordelen kan bieden.

Bij een EVA in privaatrechtelijke vorm dienen er nog **minstens** 2 andere partners gezocht te worden om mee te participeren in de lokale entiteit. Voor de oprichting van de **lokale entiteit** is het helemaal niet nodig dat er externe partners gezocht worden.

De decreetgever geeft dus blijk van een voorkeur voor de oprichting van een autonoom gemeentebedrijf, eerder dan een externe verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm. Aangezien er geen bijzondere voordelen zijn verbonden aan een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm en de bijkomende motivering aldus niet kan worden gegeven, rest enkel de mogelijkheid tot het oprichten van een autonoom gemeentebedrijf.

Andere voordelen van een AGB.

- Rechtspersoonlijkheid vanaf zijn oprichting (wel onder voorbehoud van goedkeuring van de Vlaamse regering)
- Overzichtelijke kostenstructuur via de structuur van het dubbel boekhouden
- Toegankelijkheid en soepelere werking
- Opbouw interne kennis
- ESCO (2 de investeerdersprincipe)
- Soepelere en corrigeerbare procedures
- Duidelijk en laagdrempelig profiel

3.2 Nadelen van externe verzelfstandiging

3.2.1. Politieke en ambtelijke versnippering

Het nadeel kan zijn dat een AGB weggroeit van de centrale stedelijke overheidsdiensten. Dit kan leiden tot een gebrek aan betrokkenheid vanwege de stadsdiensten met het AGB en omgekeerd. De decreetgever stelt terecht dat een beheersovereenkomst moet worden opgesteld tussen de Stad en AGB. In deze overeenkomst moet dan ook voldoende aandacht worden geschonken aan de interne communicatie met de stedelijke diensten.

3.2.2. Nieuwe structuur

Het opzetten van een nieuwe structuur schept zekere problemen en onzekerheden. Oprichting via statuten en de opmaak van een beheersovereenkomst door een in te stellen Raad van Bestuur na onderhandelingen met het College van Burgemeester en Schepenen zijn arbeidsintensieve zaken.

De kredietactiviteit die het AGB kan uitoefenen kan gebeuren op 2 wijzen: de ene al meer risicodragend dan de andere. Men zou opteren om als zelfstandige lokale entiteit te werken doch om het risico van niet terugbetaling niet zelf te dragen. Dit risico blijft ten laste van het FRGE zelf. Het nadeel hiervan is echter dat de vereiste kredieten aan hogere interestvoet zullen worden verstrekt, waardoor de marge bestemd voor de kostendekking lager zal zijn.

Ook de Wet op het Consumentenkrediet speelt in dit gegeven een belangrijke rol. Niettegenstaande de sociale rol die het AGB zal vervullen en het principe dat het zal hanteren om geen hoge winsten na te streven blijft de lokale entiteit die kredieten verstrekt onderworpen aan artikel 75 op de Wet op het Consumentenkrediet zodat een toelating zal vereist zijn vanwege de Minister van Economische Zaken. Dit heeft tot

gevolg dat het AGB een liquiditeitsratio dient te bezitten van minstens 1,5 van de formule 'vloottende activa gedeeld door de schulden op ten hoogste één jaar'. Dit laatste zou problemen kunnen geven. Maar indien een erkenning als sociale kredietverstrekker zou worden aangevraagd moet aan de voorwaarde van de liquiditeitsratio niet worden voldaan. Dit lijkt dan ook de meest aangewezen oplossing.

3.2.3. Stad moet borg staan

Aangezien er in een AGB geen aandelen bestaan, kan een AGB geen eigen vermogen aantrekken. Ze is met andere woorden noodgedwongen aangewezen op een kapitaalsinbreng door de Stad, subsidiëring door de Stad of een andere overheid of externe financiering (leningen).

Aangezien het doel van het AGB er niet in bestaat om winst te realiseren maar wel om de beleidstaken die aan haar worden toegekend uit te oefenen, is een financiering noodzakelijk. Dit kan zoals gezegd gerealiseerd worden door subsidies, kapitaalsinbreng of leningen.

Indien er beroep wordt gedaan op leningen, dan kan de Stad een waarborg verlenen om de schulden te dekken. Als de Stad dit niet doet, dan zal het AGB toch kunnen ontlenen, welliswaar aan een minder voordelig tarief. De expliciete waarborg is niet noodzakelijk, aangezien de Stad de verplichtingen van het AGB zal dienen over te nemen ingeval het AGB de schulden niet zelf kan voldoen.

De Vlaamse regering heeft op 10 september 2010 haar definitieve goedkeuring gegeven aan de gewestelijke waarborg voor goedkope energieleningen via het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost. Deze borgstelling door de Vlaamse overheid is niet geldig voor leningen aangegaan voor zonnepanelen.

Andere nadelen:

- BTW ruling
- Vennootschapsbelasting

3.3 Besluit : AGB

Het gebruiken van een aparte boekhouding zorgt ervoor dat een verzelfstandigd agentschap een duidelijke kostenstructuur heeft. Dit laat toe om een duidelijk beeld te krijgen van zowel de kost per dossier als de kost van de exploitatie per tijdseenheid.

Er is aangetoond dat een verzelfstandigd agentschap voor de werking van de Lokale Entiteit als ESCO bijzonder belangrijk is. Het gaat over dossiers die door hun complexiteit en specificiteit onlosmakelijk samen moeten worden beheerd binnen één enkele structuur.

De kostenprocedures binnen een verzelfstandigd agentschap bij het beheren van de dossiers zullen heel belangrijk zijn voor de goede werking van het agentschap.

Binnen een verzelfstandigd agentschap zal het gemakkelijker zijn om aan de steeds hogere eisen van de kennis te voldoen. Dit zal niet alleen tot kostenbesparingen leiden maar van het agentschap ook een gespecialiseerd bedrijf maken.

Een verzelfstandigd agentschap kan een scherper profiel aannemen dan een reguliere stadsdienst. Uit ervaringen van het werken met mensen uit een kansarm milieu maar ook met andere inwoners is gebleken dat een duidelijk en laagdrempelig profiel belangrijk is voor een succesvol beleid.

Kiezen voor een AGB als extern verzelfstandigd agentschap

Een AGB heeft als voordeel dat mensen uit de privésector meer vertrouwen hebben in de werking van een AGB. Het wordt gezien als een efficiënt orgaan waar mee kan worden gewerkt. Dit zal de duurzaamheid van de relaties die opgebouwd moeten worden, ten goede komen en de betrouwbaarheid van de lokale entiteit als partner vergroten. Omdat het AGB binnen zijn taken veelvuldig zal moeten werken met de privésector lijkt dit voordeel erg belangrijk om te kiezen voor deze vorm van externe verzelfstandiging.

Het op te richten orgaan wil fungeren als Lokale Entiteit voor het Fonds voor de Reductie van de Globale Energiekost. Hiervoor moet het orgaan beschikken over een rechtspersoonlijkheid. Een AGB voldoet aan deze voorwaarde.

4. BEHEER VAN HET AUTONOM GEMEENTEBEDRIJF FRGE Mechelen

Het autonoom gemeentebedrijf FRGE Mechelen wordt beheerd door een Raad van Bestuur en een Directiecomité. Er is ook een college van commissarissen die toezicht houdt.

Raad van Bestuur

- o De Raad van Bestuur is samengesteld uit ten hoogste twaalf leden die door de Gemeenteraad worden benoemd. De duur van hun opdracht mag zes jaar niet overschrijden. Ten hoogste 2/3 van de leden van de Raad van Bestuur is van hetzelfde geslacht.
- o Elke fractie kan minstens één lid van de Raad van Bestuur voordragen en dit voordrachtrecht waarborgt elke fractie een lid in de Raad van Bestuur.

Directiecomité

Het Directiecomité is belast met het dagelijks bestuur. Het Directiecomité is samengesteld uit een afgevaardigd bestuurder en secretaris aangesteld door de Raad van Bestuur.

De Raad van Bestuur kan personen benoemen met een raadgevende stem in het Directiecomité.

College van commissarissen

Het toezicht op de financiële toestand en op de jaarrekeningen van het autonoom gemeentebedrijf wordt opgedragen aan een college van commissarissen bestaat uit drie leden die door de Gemeenteraad worden gekozen buiten de Raad van Bestuur, en waarvan er tenminste één lid is van het Instituut van Bedrijfsrevisoren.

Met uitzondering van deze laatste zijn de leden van het college van commissarissen allen lid van de Gemeenteraad.

Juridische grond

Koninklijk besluit van 1 juli 2006 tot vaststelling van het beheerscontract van het Fonds ter reductie van de globale energiekost	regelt de werking van het FRGE
Besluit van de Vlaamse regering van 10 september 2010	Gewestelijke waarborgregeling voor lokale entiteiten in het kader van het Fonds voor reductie van de Globale energiekost opgenomen
Gemeentedecreet	De artikelen 225 tot en met 244 zijn van toepassing op het autonoom gemeentebedrijf.
Nieuwe Gemeentewet	De artikelen 263 quater, 263 novies en 263 decies zijn eveneens van toepassing.

Argumentatie

- Het gebruik van een aparte boekhouding zorgt ervoor dat een verzelfstandigd agentschap een duidelijke kostenstructuur heeft. Dit laat toe om een duidelijk beeld te krijgen van de kost per dossier als de kost van de exploitatie per tijdseenheid.
- Er is aangetoond dat een verzelfstandigd agentschap voor de werking van de Lokale Entiteit als ESCO bijzonder belangrijk is. Het gaat over dossiers die door hun complexiteit en specificiteit onlosmakelijk samen moeten worden beheerd binnen een enkele structuur.
- De kostenprocedures binnen een verzelfstandigd agentschap bij het beheren van de dossiers zullen heel belangrijk zijn voor de goede werking van het agentschap.
- Binnen een verzelfstandigd agentschap zal het gemakkelijker zijn om aan de steeds hogere eisen van de kennis te voldoen. Dit zal niet alleen tot kostenbesparingen leiden maar van het agentschap ook een gespecialiseerd bedrijf maken.
- Een verzelfstandigd agentschap kan een scherper profiel aannemen dan een reguliere stadsdienst. Uit ervaringen van het werken met mensen uit een kansarm milieu maar ook met andere inwoners is gebleken dat een duidelijk en laagdrempelig profiel belangrijk is voor een succesvol beleid.

Het college van burgemeester en schepenen stelt voor om voor de oprichting van een lokale entiteit, het energiebesparingsorgaan van de Stad een extern verzelfstandigd agentschap op te richten onder de vorm van een AGB.

Hierbij zijn de volgende documenten bijgevoegd:

- o Uitgebreide motivatienota
- o Statuten (onder voorbehoud van wijzigingen die noodzakelijk zijn na het pré-advies van Agentschap voor Binnenlands bestuur)

Het tijdig indienen van een oprichtingsdossier voor het AGB is de eerste stap: de verdere noodzakelijke stappen (opmaken beheersovereenkomst, nemen bijkomende beslissingen, aanduiden leden,...) worden op korte termijn voorgelegd aan het college en gemeenteraad.

Besluit:

Artikel 1

De gemeenteraad beslist tot oprichting van een extern verzelfstandigd agentschap onder de vorm van een autonoom gemeentebedrijf met de volgende benaming: FRGE Mechelen.

Artikel 2

De gemeenteraad hecht goedkeuring aan het voorstel van de statuten.
(zie bijlage)

Namens de gemeenteraad :

De Stadssecretaris
(get.) E. LAGA

De burgemeester - voorzitter
(get.) B. SOMERS

Voor eensluidend uittreksel :

NAMENS DE GEMEENTERAAD :

Bij verordening,

Erik Laga
Stadssecretaris

Mechelen, 21 december 2011

Bart Somers
Burgemeester - Voorzitter